

Tuonilmaisiiin ovat siirtyneet

Arno Tuurna (1974)

Kaupunginjohtaja, varatuomari, majuri evp Arno Tuurna kuoli Helsingissä 10. 5. 76. Hän oli syntynyt Lohjalla 12. 8. 1894. Muistosanoissaan pääjohtaja Erkki Tuuli lausui juki karjalaisten sisimmät ajatukset:

»Arno Tuurnasta, syntyjuuriltaan länsisuomalaisena tuli eräs suurimmista karjalaisjohtajista ja Karjalan netyksen jälkeen merkkihenkilö myös koko maan valtiollisessa, kunnallisessa, sivistys- ja talouselämässä.

— Kun Arno Tuurna oli Karjalan pääkaupungin Viipurin johtaja, rakentaja ja kehittäjä, tuli hänestä aidompi viipurilainen, aidompi karjalainen kuin ehkä kenestäkään meistä paljasjalkaisista karjalaisista.

En koskaan muista kuulleen Arno Tuurnan puhuneen, ettei hän jossakin puheensa yhteydessä olisi toistanut sanontaa »me karjalaiset». Leijonan tavoin taistellensa karjalaisten oikeuksien puolesta eduskunnassa, hän aina puhui karjalaisten nimissä, »me karjalaiset kansanedustajat».

Olisi toivonut, että Arno Tuurna olisi elämänsä aikana saanut kokea Karjalan takaisin saamisen, johon hän niin vankkumatta uskoi.»

Arno Tuurnan elämänkaari on varsin kunniakas. Hän tuli ylioppilaaksi 1912. Hän suoritti Viipurin upseerikouluksessa 1918–1919 ja Kadettikoulun 1921–22. Hän erosi kuitenkin Karjalan Kaartin Rykmentistä kapteeniksi ylennettynä 1924 ja suoritti seuraavana vuonna ylempään oikeustutkintoon sekä sai varatuomarin arvon 1928. Hän oli T:mi J. Hallenbergin palveluksessa apulaisjohtajana 1925–26 ja toimitusjohtajana 1926–30. Myöhemmin hän oli johtokunnan puheenjohtajana 1939–44.

Viipurin ensimmäisenä kaupunginjohtajana hän toimi 1930–48, Viipurin kaupungin hoitokunnan puheenjohtajana hän oli 1940–48, Suomen Kaupunkiliiton hallituksen jäsen 1935–58, varapuheenjohtaja 1943–46 ja raha-asia-neuvoston puheenjohtaja vuodesta 1945.

Arno Tuurna valittiin 1945 Helsingin kaupunginvaltuustoon ja kolme vuotta myöhemmin kaupunginhallitukseen. Hän oli useita vuosia kokoomuksen valtuusto-

ryhmän puheenjohtajana. 1948 hänelle myönnettiin ensimmäisenä maassamme kaupunginjohtajan arvonimi.

Eduskunnan jäsenenä Arno Tuurna oli kaksikymmentä vuotta 1939–58. Hän toimi laki- ja talousvaliokunnan puheenjohtajana 1945–58, sotasyllisyysoikeuden jäsenenä 194–46, valtakunnan oikeuden jäsenenä 1958–61, presidentin valitsijamiehenä peräti viisi kertaa.

Arno Tuurna oli myös karjalaiskalevalaisen kulttuurin vaalija. Hän oli seuramme ja heimolehtemme harras ystävä. Hänen sydäntään lähellä oli koko Karjalan heimo, Vienaa, Aunusta ja Inkeriä myöten. Tässä valossa on nähtävä myös hänen toimintansa Suomen ortodoksisen kirkkokunnan jälleenrakentamistoimikunnan puheenjohtajana 1950–1961.

Hän oli lukuisten karjalaisjärjestöjen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, hallituksen- tai rivijäsen. Sanalla sanoen hän oli suurkarjalainen heimopäällikkö.

Seuramme johtokunta ja lehtemme toimitus esittivät viimeisen tervehdyksensä Karjalan Liiton adressipalvelun välityksellä.

Kansalaiskoulunopettaja Paavo Vasko kuoli Helsingissä 24. 4. 76. Hän oli syntynyt Sortavalan mlk:n Ignattalan kylässä.

Valmistuttuaan opettajaksi Paavo Vasko on toiminut opettajana Salmin Uudenkylän, Kirkkojoen, Tuleman kansakouluissa sekä Karjalan luovutuksen jälkeen Porin ja Helsingin kansakouluissa sekä kansalaiskouluissa kone- ja sähköopin opettajana. Salmin vuosinaan aina talvotaan saakka hän osallistui aktiivisesti Suomen entisen Raja-Karjalan yhteiskunnallisiin rientoihin. Hän kuului Salmin kunnanvaltuustoon, eri kunnallisiin lautakuntiin ja osallistui Raja-Karjalan Sivistysliiton, Laatokan-Karjalan Nuorisoseurojen liiton toimintaan sekä vapaaehtoiseen maanpuolustustoimintaan suojeluskunnan riveissä.

Molempiin puolustusosioimme Paavo Vasko osallistui sekä rintama- että muissa tehtävissä. Talvisodassa hän toimi sissipäällikkönä Salmin—Impilahden tutussa maastossa.

Paavo Vasko

Jatkosodan aikana, jolloin suuri osa Itä-Karjalaa oli suomalaisten hallinnassa, Paavo Vasko toimi koko ajan, kolme vuotta, 1941–1944, Viteleen alueen yliopettajana. Hän mieltäi alueen aunukselaivastöön niin, että juttua, myönteistä ja valoisaa riitti aina, kun vain asia tuli puheeksi. Sodan viimeisessä vaiheessa hän toimi Salmin evakuoitinpäällikkönä sekä valvoi Sortavalan skpiirin toimeksiannosta Laatokan-Karjalan kuntien evakuoitinta.

Helsingin vuosinaan Paavo Vasko koulutoimensa ohella osallistui ortodoksisen seurakunnan toimintaan. Hän joutui runsaasti uhraamaan aikaansa ortodoksisen uskonnonopetuksen järjestämiseen ja valvomiseen. Hän ajoi myös karjalaisten siirtolaisten asiaa seurakunnassa. Hän toimi useita vuosia Helsingin Suomalaiset Ortodoksit ry:n puheenjohtajana. Hän kuului myös seurakunnan valtuustoon, neuvostoon ja opetusasiain johtokuntaan.

Hän on toiminut Entiset Salmilaiset ry:n varapuheenjohtajana 10 vuotta, viimeiset vuodet yhdistyksen kunniapuheenjohtajana. Eläkkeelle siirtymisen jälkeen hän on innokkaasti osallistunut veteraaniopettajien järjestötoimintaan.

Ammunta, metsästys ja hiihto ovat kuuluneet Paavo Vaskon vapaaehtoiseen maanpuolustusohjelmaan. Ammunnassa hän on edustanut mainettamme myös maamme rajojen ulkopuolella. Hän oli Karjalan Sivistysseuran jäsen. Kyykkäurheilu kuului hänen kunto-ohjelmaansa niin pitkälle kuin terveys sen salli.

Paavo Vasko oli sotilasarvoltaan kapteeni. Hän osallistui innokkaasti myös reservin upseerien toimintaan res. ups. kerhossa.

Paavo oli opastaja, innostaja ja esimerkin antaja muille karjalaisille.

Kaarlo Saarialho

Kouluneuvos Kaarlo Matias Saarialho kuoli Helsingissä 7. 5. 1976. Hän oli syntynyt Impilahdella 25. 11. 1886, tuli ylioppilaaksi 1905 ja valmistui filosofian kandidaatiksi 1914. Saarialho aloitti opettajanuransa Haminan yhteiskoulussa 1913—17 ja sen jälkeen lehtorina Sortavalan seminaarissa vuoteen 1920 sekä Jyväskylän seminaarissa 1920—28. Viimeksi mainittuna vuotena hänestä tuli Sortavalan seminaarin johtaja, jota virkaa hän hoiti v. 1934. Samana vuonna Saarialhosta tuli kouluhallituksen kansanopetusosaston kouluneuvos, josta virasta hän siirtyi eläkkeelle v. 1951. Eläkkeelle siirtymisensä jälkeen hän toimi vielä Helsingin opettajakorkeakoulussa opetusharjoittelun opettajana.

Kouluneuvos Saarialho hoiti eri toimipaikkakunnillaan lukuisia kunnallisia ym. luottamustehtäviä. Hän toimi mm. Jyväskylän yliopistoyhdistyksen valtuuskunnassa, Jyväskylän kaupunginvaltuustossa, Itä-Karjalan kansanopistoyhdistyksen johtokunnassa ja alansa lukuisissa komiteoissa. Saarialho kutsuttiin Sortavalan lyseo-seuran ja Kymölän Killan kunniajäseneksi. Saarialho kuului myös YL:ään, Suomen Lauluun ja Laulu-Miehiin.

Kouluneuvos Kaarlo Saarialho toimitti useita oppikirjoja, teki suomennostöitä sekä kirjoitteli alansa kysymyksistä sanoma- ja aikakauslehtiin.

Kouluneuvos Saarialho oli Karjalan Sivistysseuran jäsen. Hän toimi useita vuosia seuran johtokunnan ja heimolehtemme neuvottelukunnan jäsenenä. Hän myö-

tävaikutti harrastuksella ja asiantuntemuksella seuramme toiminnan kehitykseen. Hänelle oli myönnetty Karjalan Sivistysseuran ansiomerkki n:o 20 vuonna 1953.

Lääninneuvos Eino O r k a m o kuoli 2. 5. 76 Helsingissä. Hän oli syntynyt Taipalsaarella 2. 2. 1888. Varatuomarin arvon hän sai v. 1915, jonka jälkeen toimi virkamiehenä Viipurin hovioikeudessa. Salmin kihlakunnan henkikirjoittajaksi hän tuli v. 1924 ja kruununvoudiksi 1931. Hän osallistui Impilahdella voimallisesti yhteiskunnalliseen ja kotiseututoimintaan. Myös evakossa, Helsingissä hän osallistui aktiivisesti impilahdelaisten seuratoimintaan. Lämmintä karjalaista mieltä hän osoitti monella tavalla.

KANSAKOULUNTARKASTAJA
ANTTI HÄMÄLÄINEN
(14. 7. 1897—25. 4. 1976)

IN MEMORIAM

Lähti tietäjä pois,
siirtyi Tuonelan tuville veli.
Kansan keskeltä nousi
ja kansalle, kansalle eli.

Tien kulkeakseen
oli saanut niin työlähän nousta:
kuin erämies ennen,
sai alati jännittää josta...

Hän etsien löysi,
sai saalista tavattomasti:
taisi talletustyön
jo nuoruudestansa asti.

Kautta Kolppanan vei
hänen mutkainen vaelluksensa
ja Inkerin tien
hän valitsi kulkeaksensa.

Kuvas valtiotyön, x)
jossa elämänarppamme ratkes,
jossa heimomme hajotettiin
ja yhteinen matkamme katkes.

Nyt hyvästi jää!
Kiitos kuormasta, minkä sa kannoit,
kiitos kuljetun tien,
jossa auliisti apusi annoit!

Aapo Iho

x) Inkerin miehitys, väestön siirto, A.H:n kuvateos »Kadonnutta Inkeriä».

Kansakouluntarkastaja Antti Hämäläinen kuoli 24. huhtikuuta Maariassa. Hän oli syntynyt 14. 7. 1897 Inkerinmaalla Skuoritsan pitäjässä. Valmistuttuaan opettajaksi Kolppanan seminaarin kurssilla Helsingissä 1920 ja Sortavalan seminaarissa hän jatkoi opiskeluaan Helsingin yliopistossa suorittaen tutkintoja eri aineissa. Hän tuli ensin Itä-Hämeen kansanopiston johtajaksi Harvolassa, sen jälkeen hän toimi kansakouluntarkastajana Lapin piirissä sekä myöhemmin samassa tehtävässä Turun piirissä. Kun Hämäläinen joutui jatkosodan aikana osallistumaan inkeriläisten siirtotehtäviin Inkeristä Suomeen hän taitavana valokuvaajana otti n. 4 000 kuvaa Inkeristä. Työnsä tuloksista hän julkaisi teoksen »Kadon-

nutta Inkeriä». Toimiessaan Lapissa hän suoritti kansatieteellisiä tutkimuksia, keräten mm. 200 lappalaisten luuesinettä käsittävän kokoelman, joka on lahjoitettu Kansallismuseolle. Hänen käsialaansa on kuvateos Pohjois-Lapin Tenajoesta, »Koltta-Lappia sanoin ja kuvin» sekä yhdessä kenraali Walleniuksen kanssa julkaistu kuvateos »Lapin sota 1939—40». Hämmäläinen on kartuttanut Inkeri-tietoutta äänittämällä nauhalle haastattelemaan inkeriläisiä, yhteensä 200 haastattelua.

»Kadonnutta Inkeriä» teos ehti jakelukuntoon juuri v. 1944. Kirja joutui kuitenkin valvontakomission määräyksestä kiellettyjen teosten joukkoon. Painos sinetöitiin ja tuhottiin. Vain lähimpien ystävien tekijäkappalet ovat arvokkaina todistuskappaleina säilyneet tuolta.

Vilho Ingertsä kuoli 10. 3. 76 Helsingissä. Hän oli syntynyt 9. 8. 1914 Salmassa. Ollisiko suku alkuaan Inkerin ortodokseja. (Ingertsä karjalan kielen käytön mukaan merkitsee inkerikkoa, Inkerin alkuperäistä karjalaista ortodoksista väestönosaa).

Kapteeni Juho(Jonne) Arvi A i k o m u s kuoli 23. tamikuuta Helsingissä. Hän syntyi Nivalassa 10. 3. 1897. Koulunkäyntinsä päätettyään hän sai kirjaltaja- ja painajaopin wtorniossa ja Haaparannassa siirtyen sen jälkeen rautateiden palvelukseen.

J.A. Aikomus toimi jääkäriiliikkeen alusta alkaen jääkärien oppaana ja kuriirina Torniossa, jossa hän syksyllä 1916 joutui santarmien vangiksi, mutta pääsi pakenemaan Ruotsin puolelle.

Vapausodassa hän osallistui Tervolan, Tornion, Länkipohjan, Oriveden ja Tampereen taisteluihin. Kesällä 1919 hän oli mukana Aunuksen retkellä. Sen jälkeen hän oli rajavartioston palveluksessa marraskuuhun 1939. Talvi- ja jatkosotaan Aikomus osallistui Osasto Kuismasessa sekä hankintapäällikkönä EV 10:ssä ja EV 3:ssa. Kapteeniksi hänet ylennettiin 1944.

KYYKKÄ

Karjalan Sivistysseuran 69. vuosikokouksen jälkeen pidetyssä juhlassa 10. 4. 76 jaettiin Seurasaaren talven kyykkäkilpailujen henkilökohtaiset palkinnot: miesten A-, B- ja C-sarjoissa, naisten, poikien 10—12 v ja 6—9 v sekä tyttöjen sarjoissa. Vasemmassa kuvassa kaikki tilaisuudessa läsnäolleet voittajat. Oikealla isoisa Niilo Kononen bunukkojen kera. Valok. A. Karhu.

Kesän kyykkäkausi on parhaimmillaan. Alkukesän suurkilpailujen kuulumiset ja tulokset saataneen palstalle lehtemme seuraavaan numeroon. Mutta onhan niitä kuulumisia.

ESITELMIÄ KYYKÄSTÄ on pidetty:

- Kalevi I n k e r o i n e n on pitänyt Poliisiopistossa.
- Tuula M e r t a on pitänyt Helsingin ammattikoulussa. Esitelmää täydensi Aleks Karhun kaitafilmi.
- Yliluutn. Pekka R a p i l a on esittänyt kyykkää Haminan upseerikerhossa.

KARJALAN LIITTOSSA 76 KYYKKÄKERHOA: tämä ilmenee niistä liitolle saapuneista toimintaselostuksista, jotka ovat lähettäneet 15 piiriä ja 320 seuraa. KL:n toimintakertomuksen 1975 mukaan muita kerhoja ja toimikuntia on seuraavasti: 6 askartelukerhoa, 31 hengellistä kerhoa, 67 huvitoimikuntaa, 24 kansantanhukerhoa, 9 kulttuuritoimikuntaa, 76 kyykkäkerhoa, 32 laulukerhoa, 2 lausuntakerhoa, 3 musiikkikerhoa, 113 naistoimikuntaa, 27 nuorisokerhoa, 8 näytelmäkerhoa, 31 ompe-

luserhoa, 18 opintokerhoa, 31 retkeilykerhoa, 6 soitinyhtyettä, 46 urheilukerhoa, 16 varhaisnuorisokerhoa, 36 kyläosastoa ja 105 muuta alaosastoa eli yhteensä 687 alaosastoa.

SALMIN PITÄJÄJUHLA JA KEVÄT-MIKKULAN PRAASNIEKKA RAUTALAMMILLA 22. 5.—23. 5. 76: Kauniin sään vallitessa kyykkäkilpailuun osallistui peräti 13 joukkuetta. Pielavesi kunnostautui tänäkin vuonna selviytymällä kärkeen ja viemällä lopullisesti nimiinsä kilpailtavana olleen kiertopalkinnon. Se sai lisäksi haltuunsa Salmin-pitäjäjuhlien kiertopalkinnon. Kyykkäpeilin tulokset: 1) Pielavesi I Seppo Pulkkinen, Niilo Leva, Pentti Lyytikäinen ja Pauli Anttonen, 2) Tikkakoski, 3) Jyväskylä I, 4) Jyväskylän II, 5) Pielavesi II, 6) Kuopio, 7) Vesanto II, 8) Pieksämäki I, 9) Vesanto I, 10) Pieksämäki II, 11) Rautalammi, 12) Varkaus I, 13) Varkaus II. — Miitšu.